

Bartholomé Paul Jean, 1896

Jeugdijaren

Paul Jean Mathieu Bartholomé wordt als Paul Jean Mathieu Schoonbroodt geboren te Dison, provincie Luik, op 29-07-1896. Zijn moeder Marie Louise Schoonbroodt (°Charneux 15-02-1878) is dan 18 jaar oud en sorteester van beroep. Haar beide ouders zijn reeds gestorven. Bij het huwelijk van zijn ouders wordt Paul erkend en gewettigd op 12-02-1898. Zijn vader, Paul Joseph Bartholomé (°Dison 05-09-1873) is dan 24 jaar oud en sorteerder van beroep.

Paul blijft enig kind en wordt opgevoed bij zijn ouders. Hij gaat tot zijn 12e naar school. Zijn vader werkt dan in de wolnijverheid in Verviers, maar is astmalijder. De moeder lijdt aan een chronische bronchitis. Het huwelijk houdt geen stand en de echtscheiding wordt uitgesproken in Verviers op 12-02-1911. Paul woont tot zijn 18^e nog thuis en werkt als coiffeursgast.

Actief leven.

Als de Eerste Wereldoorlog uitbreekt, trekt hij de Nederlandse grens over en gaat in Maastricht werken als coiffeur. Daar huwt hij in 1917 met Geeske de Vries. Na de oorlog keert hij terug naar België en gaat in Verviers wonen met zijn vrouw en zijn twee kinderen. In die tijd verdient hij de kost als leurder van kledingsstoffen.

Normaal gezien moest hij in 1919 zijn legerdienst doen, maar hij is opgeschreven als deserteur en zal hiervoor nog vervolgd worden.

In 1924 verhuist hij met zijn gezin naar Brussel. Geen jaar later verlaat hij zijn vrouw en kinderen. Hijzelf blijft met kledingsstoffen leuren tot in 1931. Hij lijdt een losbandig leven, drinkt overmatig en heeft omgang met ontuchtige vrouwen.

Landloper.

In 1932 wordt hij veroordeeld wegens bijzondere landloperij, doch trekt naar Frankrijk waar hij als taalman en gids aan de kost komt. Van 1933 tot 1935 volgen ontelbare veroordelingen voor slagen, verwondingen, dronkenschap, verboden wapendracht, diefstal enz.

Bij zijn terugkeer uit Frankrijk eind 1934 biedt hij zich aan voor Merksplas. Op 21-02-1935 wordt hij de eerste keer opgenomen in de kolonie. Hij is voor bijzondere landloperij veroordeeld tot 4 jaar.

Van zijn kinderen weet hij niets. Buiten een oude linker-scheenbeenbreuk, een kapotte bovenste tandprothese, herhaaldelijk een druiper en een acute bronchitis is zijn gezondheid bevredigend. Hij komt in de kolonie over als een oorspronkelijk voldoende begaafde, redelijk ontwikkelde man, maar ook een sluwe, onbetrouwbare schoonprater, zonder zedelijk inzicht over zijn doen en laten, drankzuchtig, onbezonnen en genotzuchtig.

De bewakers hebben het met Paul niet gemakkelijk. Regelmatig rapporteren ze zijn wangedrag aan de bestuurder en wordt hij gestraft met 2 dagen cel. Hij zet een brutale mond op tegen de bewakers, weigert te gehoorzamen als hem iets gevraagd wordt, zoekt ruzie met de andere kolonisten... én wil weg uit de kolonie.

Hij heeft zijn vrouw en twee kinderen 10 jaar voordien verlaten en sindsdien niet veel goeds uitgevoerd. Toch beweert hij dat hij altijd bij zijn vrouw zou kunnen terugkeren. Begin 1936 schrijft hij haar dat hij het leven met haar zou willen hervatten en hij belooft zich goed te gedragen, maar zij moet (als zijn wettige vrouw) zijn invrijheidstelling aanvragen, dan komt hij onmiddellijk weer bij haar wonen.

Op 10-02-1936 verlaat hij voor het eerst het depot, met 295,85 frank op zak. Zodra hij vrij is gaat hij weer samenwonen met zijn vroegere minnares en vergeet alles wat hij beloofd heeft.

Enkele maanden later wordt hij in Schaarbeek door de politie weer aangehouden als bijloper van ontuchtige vrouwen. Zijn vrouw en kinderen wensen niets meer met hem te maken te hebben. De dochter is inmiddels gehuwd en de zoon verloofd. Hij heeft een kapperszaak geopend en beweert zelf andere principes te hebben dan zijn vader.

Hij wordt voor een tweede keer opgenomen in de kolonie voor 5 jaar. Zijn gedrag in de kolonie laat ook te wensen over. Op 10 november 1937 koopt Paul bijvoorbeeld een bewaker om en eist dat deze naar Brussel gaat om boodschappen over te brengen aan zijn vrouw. Paul krijgt hiervoor 9 dagen strafcel op water en brood.

Op 16 juni 1938 vraagt hij weer vervroegde invrijheidstelling. Hij wil werk gaan zoeken als haarkapper of als mijnwerker. De bestuurder vindt hem een nieuwe gunstmaatregel onwaardig.

Op 26 januari 1939 vraagt Paul weer in vrijheid gesteld te worden. Hij heeft een uitgangsmassa van 450 fr. en de heer Léon Sacré uit Waremmes wil hem in dienst nemen als haarkapper. Op 19 januari is Paul voor het Comité verschenen dat een ongunstig advies gaf over de vervroegde vrijlating. De bestuurder sluit zich aan bij die zienswijze.

Op 5 april 1940 volgt weer een poging. Paul heeft dan 530 frank. Hij heeft 3 jaar 4 maanden gedaan van zijn termijn van 5 jaar. Hij legt een document voor dat bevestigt dat hij kan gaan werken als coiffeur en bij zijn vrouw terugkeren in Rue de la Consolation nr 39 in Brussel. Waar komt dat document zo plots vandaan? Zal de Reclasseringsdienst van Brussel hem onder zeer strenge voogdij willen nemen? De bestuurder besluit, gezien ook de lange internering van Paul, weer verzet aan te tekenen tegen een reclassering op proef.

Op 10 mei 1940 is het weer oorlog, de Kolonie zet de poorten open: wie weg wil kan weg....

Op 3 september 1947 staat in het Belgisch Staatsblad dat Paul Jean Mathieu Bartholomé wonende in Sint-Gillis (Brussel), Théodore Verhaegenstraat 175, op 5 mei 1945 vermoedelijk is overleden in Mauthausen. In Mauthausen zijn gedurende de oorlog 197.464 gevangenen gedetineerd geweest, vanwege hun politieke, religieuze opvattingen of instelling, vanwege hun seksuele geaardheid of vanwege hun criminele verleden of

als krijgsgevangene. Meer dan 95.000 mensen werden in Mauthausen vermoord. Op 5 mei 1945 werd het concentratiekamp Mauthausen door de Amerikanen bevrijd.

KL

Bronnen:

- Landlopersdossiers in het Rijksarchief van Antwerpen.
-